

PÁNOVEJ VINICI

Iz 5, 1 - 7:

Zaspievam pieseň o svojom milom, pieseň môjho milého o jeho vinici. Vinicu mal môj milý na žírnom kopci. Prekopal ju, zbavil kamenia; vysadil ju ušľachtilou révou; vystaval vežu uprostred nej, aj lis vytesal v nej; potom čakal, že donesie hrozno, ale doniesla trpké hrozno. A teraz, obyvatelia Jeruzalema a mužovia judskí, rozsúďte, prosím, medzi mnou a medzi mojou vinicou! Čo ešte bolo treba spraviť na mojej vinici, čo by som nebol na nej urobil? Prečo doniesla trpčiaky, keď som čakal, že donesie hrozno? Teraz však chcem vám oznámiť, čo urobím svojej vinici: Odstránim jej ohradu a spasú ju; zborím jej múr a pošliapu ju. Pripravím jej rýchly koniec: nebude zrezaná ani okopaná, prerastie bodľáčim a trnám. Oblakom však prikážem, aby ju neskrápali dažďom. Lebo vinicou Hospodina mocností je dom Izraela a mužovia judskí sú jeho pôvabnou výsadbou. On čakal na právo, a tu, hľa, prelievanie krvi, na spravodlivosť, a tu, hľa, volanie o pomoc.

Pochopiť podobenstvo proroka Izaiáša o vinici nie je ťažké. Osobitne pre toho, kto žije vo vinohradníckom regióne, kde má dennodenne pred očami vinohrady a sezónne práce v nich – od strihačky v zime až po zber úrody. O tom, koľko hrozna sa zozbiera a akej kvality, sa rozhoduje už v zime, keď sa vinohrad strihá a rezom viniča, ktorý vinohradník zvolí, sa krík viniča nielen tvaruje, ale tiež sa určuje koľko listov a najmä strapcov bude na vínnom kmeni. Skúsený vinohradník dobre vie, ako treba vinohrad ostrihať a sa oň postarať, aby priniesol dobrú úrodu...

Výklad podobenstva proroka Izaiáša

Podobenstvo o vinici je nám viac-menej jasné aj preto, lebo je k nemu pripojený výklad. Vinicu z podobenstva je Boží ľud Izraela. Boh urobil všetko preto, aby Jeho ľud vydával dobrú úrodu – sladké hrozno. Vinicu starostlivo vysadil, vybral tú najúrodnejšiu pôdu, odstránil z nej kamene, zasadil tie najlepšie révy. Postavil v nej vežu, aby ju ochránil, vykopal lis, aby sa úroda z nej spracovala čo najskôr. Vinica mala všetky predpoklady na to, aby

vydala dobrú úrodu, no namiesto sladkého hrozna zarodila zlé, kyslé hrozno.

Izrael, ktorý si Pán Boh vyvolil spomedzi všetkých národov za svoj milovaný zvláštny ľud, aby bol „kňazským kráľovstvom“ a „svätým národom (2M 19, 6), zlyhal. Národ, ktorý od Boha prijal misijné poslanie, aby vierou v Hospodina prekvasil svet, ktorá šíri lásku a spravodlivosť, sa svojmu poslaniu spreneveril. V tej istej 5. kapitole namiesto ovocia spravodlivosti, lásky a milosrdenstva, počúvame o neláske a nespravodlivosti: o prelievaní krvi, o hromadení bohatstva ma úkor chudobných, o opilstve, o prekrúcaní pravdy, o pýche, o dávaní úplatkov, o prekrúcaní práva. Pieseň proroka o vinici ako ľubozvučná balada o Božej starostlivosti a láske Božej k Izraelu sa zrazu mení na obžalobu a na súd nad Izraelom. Jej majiteľ svoju vinicu zničí: odstráni plot a prestane sa o ňu starať. Nebude ju strihať, okopávať, oblakom prikáže, aby ju nezavlažovali, aby vyschla. Boh ju potrestá a zničí.

Božie vyvolenie ako príčina Božieho súdu

Pri výklade tohto podobenstva však

nezostaňme len pri Izraeli, ale vzťahnime toto podobenstvo na seba. Položme si obe rečnícke otázky, ktoré v podobenstve zazneli:

Čo mal ešte Boh urobiť, čo by neurobil? A keď urobil všetko potrebné, tak prečo vinica priniesla trpké odporné hrozno? Kde sa stala chyba?

Máme si uvedomiť a s ľútosťou priznať, že ak neprinášame dobré ovocie alebo nesieme zlé kyslé ovocie, chyba nie je na Božej strane, ale na našej strane! Lebo vinicou Pánovou sme aj my – Kristova cirkev! Dobre poznáme podobenstvo z Novej zmluvy z 15. kapitoly Evanjelia podľa Jána o vínnom kmeni Pána Ježiša a o ratolestiach. Aj nás si Pán Boh vysadil ako svoju vinicu, keď si nás z nezaslúženej lásky vyvolil a v krste svätom prijal za svoje milované deti, vykúpené krvou Pána Ježiša, aby sme šli a prinášali ovocie. Životom z viery v Boha aj my máme svedčiť o Božej láske, a tak k Nemu a do cirkvi privádzať aj ďalších.

Keď počúvame o Božom vyvolení, automaticky si to spájame s Božou priazňou a ochranou, ale už menej so zodpovednosťou a s Božím

súdom. Na príklade Izraela nám však Boh dáva poznať, že ak sa spreneveríme misijnému poslaniu, naše vyvolenie sa stane *príčinou* Božieho súdu, ktorý – ako Písmo svedčí – začína sa od domu *Božieho* (por. 2Pt 4, 17; por. Am 3, 2). Ak sa spreneveríme, Božie vyvolenie v Kristovi nás automaticky nezachráni pred Božím súdom a trestom.

Vinič ako úžitková drevina

Nie je to náhoda, že Boží ľud tak v Starej ako aj v Novej zmluve je prirovnaný k viniči. Vinič nie je okrasná drevina, ale úžitková. Od viniča sa očakáva, že bude rásť nielen pre okrasu, ale bude prinášať plody. Ako kresťania máme šíriť Božiu lásku, a tak Boha oslavovať pekným ovocím kresťanského života podľa Kristovho príkladu lásky a milosrdenstva.

Cirkev nie je samoučelná ustanovizeň. Nemá sa starať len o seba, o svoje vlastné prežitie, aby fungovala jej inštitucionalizovaná podoba. Boh dal cirkvi misijné poslanie, a to konkrétne znamená svedčiť o Božej láske v Kristovi, šíriť ju okolo seba a ňou premieňať svet.

Ako si toto poslanie plníme ako jednotlivci a spoločenstvá – ako cirkev, ktorá je Pánovou vinicou? Cirkev, ktorá od Boha prijala všetky predpoklady na to, aby plnila misijné poslanie, ale neplní ich, bude potrestaná, vydaná napospas skaze. Božie vyvolenie nám však dáva nádej na záchranu, pretože Pán Ježiš zástupne trpel za nás, za naše hriechy, aby sa Boh nad nami mohol zmilovať a naše slabosti a hriechy nám mohol odpustiť.

Boh nás miluje večnou láskou

Ak Boh hrozí trestom a súdom aj Pánovej cirkvi, pre svojho Syna nezavrhol svoju vinicu nadobro. Nenechal Pánovu vinicu napospas sebe samej, ale stále sa nad ňou zmilúva a stará sa o ňu aj vtedy, keď sa nám, jej ratolestiam zaštepeným do vínneho kmeňa Pána Ježiša, nedarí žiť podľa Božej vôle a nesieme trpké ovocie. V Kristovi, ktorý trpel za nás a tiež vstal z mŕtvych pre nás, miluje nás *večnou láskou*. Aj keď naše hriechy žalujú na nás a nie vždy sa nám darí žiť podľa Božej vôle a Boh nás súdi svojím Slovom i trestá, stále sme

„Jeho“ milovanou vinicou – Jeho milovaní vyvolení Boží.

Preto aj keď na teba doľahla trestajúca Božia ruka, nejaká životná skúška alebo trápenie, môžeš si byť istý Božou láskou, že Boh ťa nechce zničiť, ale pokoruje Ťa, aby Ťa nakoniec pozdvihol a aby si v bolesti lepšie poznal Jeho zachraňujúcu lásku.

Aby si si vážil Božiu milosť a nebral ju nadarmo, a ako odpoveď na ňu *viac* ovocia si prinášal. Ako vinohrad treba občas aj strihať, orezať, aby vinič viac ovocia prinášal, životnými skúškami cez bolesť aj nás Pán Boh orezáva a pokoruje, aby nás pozdvihol a posvätil, aby sme Ním očistení viac ovocia prinášali.

Sme naozaj „Pánova“ vinica?

Boh sa aj o nás ako svoju vinicu s láskou verne stará, dáva nám všetko potrebné, v cirkvi nás sýti svojou láskou svojho Syna skrze prostriedky milosti – Slovo Božie a sviatosti, aj dnes v Slove evanjelia a vo Večeri Pánovej. Aké ovocie prinášame? Sme naozaj „Pánova“ vinica? No nielen podľa mena, ale je na nás

vidno, že Mu patríme, keď životom lásky ľuďom svedčíme o Božej láske?

Čo Boh neurobil, čo mal ešte urobiť? Keď urobil všetko, tak prečo neprinášame ovocie alebo nesieme zlé ovocie ako jednotlivci či ako spoločenstvo cirkvi?

Položme si obe rečnícke otázky z podobenstva, a nielen si ich položme, ale pokorení Božím Slovom vztiahnime tie otázky na seba tak, že vo svätej spovedi na tieto otázky odpovieme vrúcnou prosbou o Božie odpustenie a aj prosbou o dar Ducha Svätého, aby sme Ním naplnení viac ovocia prinášali. Lebo ovocie, ktoré máme niešť a osláviť Boha, nie je výsledkom našej ľudskej vôle a chcenia, ale pôsobenia Ducha Svätého. Čím viac sa v pokání otvoríme Jeho pôsobeniu a budeme o Jeho dary prosieť, tým viac ovocia ponesieme.

Hľa, toto je pôst, ktorý mám rád!

Práve pôst je vhodným časom, aby sme sa cez prorocký hlas obrátili k Bohu a vieru v Neho dosvedčovali skutkami lásky

a milosrdenstva. To je pôst, ktorý má Boh rád a ku ktorému nás Boh aj dnes v cirkvi volá prostredníctvom Izaiáša:

„Toto, hľa, je pôst, ktorý ja mám rád: Rozviazať putá neprávosti... lámať svoj chlieb hladnému a... bezprístrešných voviesť do svojho domu... Keď vidíš nahého, priodej ho..." (Iz 58, 6 – 7)

Pán Boh má záľubu nie v obradoch a náboženských zvykoch – nie v liturgickom vonkajšom pôste, ale v pôste, ktorý je láskou k blížnemu – nie však v slovách, ale v skutkoch lásky.

Má záľubu v takom pôste, že sa otvoríme v láske k tým, ktorí sú v núdzi duše či tela a ktorí potrebujú našu pomoc; tým, že sa budeme zdržiavať hriechu sebecka a umŕtvovať túžbu po vlastnej sláve a prospechu – často na úkor blížnych; že sa budeme zdržiavať každého prejavu nelásky v rodine, v cirkvi, v pracovnom kolektíve; že nebudeme vykonávať skutky tela, ktorými sú smilstvo, nepriateľstvá, svár, nenávisť, hnevy, zvady, rozbroje opilstvá, atď. (G 5, 19 – 21),

ale budeme niešť ovocie Ducha Svätého (G 5, 22). Budeme prinášať pokoj namiesto nervozity, nežnosť namiesto hrubosti, ovocie dobrotivosti namiesto zloby, zdržanlivosť namiesto nemorálnosti a nemravnosti.

Neberme nadarmo Božiu milosť

Milí bratia a milé sestry v Pánovi Ježišovi Kristovi! Keď sa Boh o nás s láskou stará a dáva nám všetko potrebné v cirkvi, sýti nás svojou láskou v Slove evanjelia, neberme nadarmo vzácnu Božiu milosť (2K 6, 1), ale si ju vážme, veď bola draho vykúpená krvou nevinného na smrť umučeného Ježiša Krista.

Priznajme si svoju slabosť, že sami zo seba nemáme silu prinášať ovocie a otvorme srdcia pre Božiu lásku, aby vprúdila do našich sŕdc ako životodarná miazga a prevárila naše životy na život lásky podobný Kristovmu. Pán Ježiš nám aj dnes hovorí: „*Ja som pravý vínny kmeň a môj Otec je vinohradník... Ja som vínny kmeň a vy ste ratolesti. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, ten prináša veľa ovocia, lebo bezo mňa, nič nemôžete činiť.*“ (J 15, 1 – 5). Amen.

MODLITBA

Pane, náš dobrý Bože,

ďakujeme Ti, že si aj o nás s láskou staráš a v cirkvi Tvojho Syna nám poskytuješ všetko potrebné, aby sme šli a prinášali dobré ovocie viery. Prosíme, zostávaj s nami stále, aj keď sa nám nedarí. V Duchu Svätom nám dennodenne praj silu niesť dobré ovocie, aby sme boli „Tvojou“ vinicou, nie však iba podľa mena, ale skutočne v srdci, aby sme Ťa oslávili bohatým ovocím kresťanského zmyšľania a konania.

V mene Krista, nášho Pána.
Amen.

POŽEHNANIE

Nech vás požehná Hospodin, ktorý vás zasadil ako svoju vinicu.

Nech vás Jeho milosť vyživuje, jeho pravda očisťuje a jeho Duch posilňuje k životu viery a spravodlivosti, aby ste boli na požehnanie blížnym okolo vás.

Amen.

doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD.

docentka

katedra Starej zmluvy

Evanjelická bohoslovecká fakulta

Univerzita Komenského v Bratislave

EVANJELICKÁ
BOHOSLOVECKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

